Ramazan Bayramı
Gönderen Kadir Hatipoglu - Nisan 30 2022 03:00:00

          قَدْ
أَفْلَحَ مَن
تَزَكَّى:
وَذَكَرَ
اسْمَ
رَبِّهِ
فَصَلَّى:
“Muhakkak tezekki eden (batıl inançlardan, kötü hasletlerden nefsini temiz tutan) Allah’ın mübarek ismini zikreden ve namaz kılan, felaha (ebedi saadet ve kurtuluşa) ermiştir.” (A’LA SURESİ 14-15. AYETLER)
     Bizi ve mükevvenatı yoktan var eden, bizlere sayısız nimetler bahşeden Yüce Rabbimize hamd-ü senalar olsun ki Ramazanımızı iman, Kur’an ve rıza gölgeleri altında yaşamış, yanık gönüllerimize cennet serinliği getiren ve ilahi bir ziyafet teşkil eden bayramımıza kavuşmuş bulunuyoruz. Bayram, Allah’ın kullarının takva imtihanından başarıyla, açık alınla yine O’nun huzuruna çıktıkları mübarek ve müşerref bir gündür.
     Bugün 1400 yılı aşkın bir zamandan beri İslam şuuruna ermiş bulunan Müslümanların iki dini bayramı vardır. Bunlardan biri bugün idrak etmiş bulunduğumuz Ramazan Bayramıdır. Bir ay boyunca orucun verdiği sıkıntılara katlanarak ve sabrederek, nefsine hâkim olan ve derin bir vecd içinde Allah’a kulluk borcunu ifa eden Müslümanlar, nefse hâkimiyeti temin ederek ruhlarının yücelmesini sağlamışlardır. Sizler, Ramazan boyunca tutmuş olduğunuz oruçlarınızla, kıldığınız namazlarınızla, yaptığınız hayır ve hasenatlarınızla nefsinizi terbiye ve ıslah ettiniz ve ruhunuzu yücelttiniz.   İşte bu ruh yüceliği içinde bugün büyük bir iş başarmanın, nefis ve şeytanla yapılan mücadelede muzaffer olmanın sevincini, huzur ve mutluluğunu paylaşmaktayız. Öyleyse bu bayram, Müslümanların, Hakk’a inananların ve kulluğu şeref sayanların bayramıdır. Kutlu ve mübarek olsun.   Bugün bayram sevincimizi paylaşmak ve Allah’a bu nimetinden dolayı şükretmek, kulluk görevimizi ifa etmek üzere bu mabedde toplanmış bulunuyoruz. İslam’ın beş esasından biri olan orucu tuttuk. Oruç ayı olan Ramazanı uğurlamaya geldik. Bir yandan sevinirken diğer yandan mahzunuz, üzüntülüyüz. Çünkü son derece değerli, feyizli ve bereketli olan bir misafirimizi kaybetmekteyiz.   Ramazan sayesinde bir ay boyunca evimiz bereketle doldu. Umduğumuz her şeyi bulduk, aradığımıza nail olduk, nefislerimizi oruçla dizginledik, terbiye ettik. Her türlü kötü hareketlerimizi bu sayede frenledik. Allah adına, O’nun rızasını kazandıracak, rahmet ve mağfiretine mazhar kılacak ne varsa hepsini yapmaya çalıştık. Çirkin olan, mümin ve Müslüman’a, Hz Muhammed (SAV)’in ümmetine yakışmayan her şeyden de kaçındık. Gerçek manada insan olmanın, Müslüman olmanın şuuruna erdik. Midemiz dinlendi. Ruhumuz yaratılış gayesine uygun hareket edebilmenin huzuruyla doldu. Düşüncelerimiz, duygularımız başkalaştı. Görmemizin ve işitmemizin şekli bile değişti.

Gözümüz eşyaya ve bütün varlıklara ibret nazarıyla bakmaya başladı.   Kısaca; Ramazan ve oruç sayesinde hem kendimizi hem de nice mahrumiyet içinde kıvranan insanların dertlerini, kederlerini, ıstıraplarını anlamaya başladık, bu imkânı bulduk. Size ne mutlu ki, İman hayatını fazilet, ölüm ötesine hazırlanmayı saadet bildiniz. Ebedi lezzetleri, fani nimetlerden üstün tuttunuz. Ahiret neşelerini kazanmak için, dünyanın zevk ve safalarını hiçe saydınız. Sapıklık girdaplarına düşmediniz. Ahlaksızlık uçurumlarına yuvarlanmadınız. Azgınlık akışlarına uymadınız. Fanilik yangınlarından uzak kaldınız. İlahi rahmet deryalarına daldınız. Şeytani fısıltılara iltifat göstermeyip, ezan seslerini kendinize musiki olarak seçtiniz. Ayaklarınız cami yollarında ebediyet izleri bıraktı. Gönülleriniz sadece fazilete, Kur’an’a ve imana aktı. Artık bayramların nuru, ilahi ziyafetlerin süruru hakkınızdır. Müslüman olduğunuz için, oruç tuttuğunuz için, namaz kıldığınız için, hayır ve hasenat işlediğiniz için, nefis ve şeytanın esaretine düşmediğiniz için sevinin ve bayram edin.   Ramazan bir takva mektebi, bayram da onun diplomasıdır. Dünya hayatının kısa bir Ramazan mevsimi bulunduğunu ve hakiki bayramın rıza ve saadet tecellileriyle açılacak ahiret günü olduğunu unutmayınız. Bayramınızı tekbirlerle, tehlillerle ve zikrullahla süsleyin.   Bayram ve içinde bulunduğumuz günün mana ve önemi hakkında bu kısa açıklamadan sonra dersimizin serlevhasını tezyin eden ayetlerin izahına geçelim. 1. Ayette Rabbimiz şöyle buyurmaktadır: قَدْ أَفْلَحَ مَن تَزَكَّى: “Kendini tezekki eden (temizleyen, arıtan) felaha (kurtuluşa) ermiştir.”

     Kimler, nasıl tezekki etmişler, kendilerini arıtıp temizlemişler, neticede felaha, kurtuluşa ve saadete kavuşmuşlardır? Bu durumun kolay anlaşılması için madde madde üzerinde duralım: 1-) İNANÇ VE AKİDEDE TEMİZLİK: Bir insan kalbini, küfür ve şirkten, nifak ve isyandan temizlemelidir. Bütün inanç esaslarına şeksiz şüphesiz ve tereddütsüz olarak inanmalıdır. İmana muhalif bütün duygu ve düşüncelerden gönlünü uzak tutmalıdır. Her türlü kötü inanç ve düşünceleri gönlünden silip atmalıdır.   İMAN: Emniyet etmek, güvencede ve emniyette olduğunu bilmek, boyun eğmek, inanmak, teslimiyet, teslim olmak ve tasdik etmek manalarına gelir. Yani iman edilecek bir şeye tereddütsüz ve kesin olarak içten ve yürekten inanmak, haber verilen şeyin doğru olduğunu tasdik etmek, haber verenin doğru söylediğine inanmaktır. Bunlar, imanın sözlük anlamlarıdır.   İMANIN ISTILAHİ MANASINA GELİNCE: Allah’a ve Hz Muhammed (SAV)’in Allah tarafından haber verdiği kesin olarak belli olan şeylerin doğru olduğuna tereddütsüz inanmak, bunların hak ve doğru olduğunu içinden tasdik ve kabul etmektir. İmanın bu tariflerinden sonra inanç bakımından insanların durumlarını ele alalım ve kısaca açıklayalım. İnanç bakımından insanlar dörde ayrılır: 1-) MÜMİN: İslam dininin iman ve itikat esaslarını gerçekten kabul ve kalben tasdik edip, bu iman esaslarını dili ile de söyleyen kimseye Mümin denir. Bu gibi kimseler, imanın sıhhatine aykırı hiçbir harekette bulunmadığı müddetçe küfre düşmez ve kâfir olmaz. Müminler, Allah katında en makbul sayılan şerefli insanlardır. 2-) KÂFİR: Allah’ın birliğine, varlığına ve Hz Muhammed (SAV)’in peygamberliğine ve getirdiği dinin esaslarına inanmayanlara Kâfir denir. 3-) MÜNAFIK:

Allah’ın varlığını ve birliğini, Hz Muhammed (SAV)’in peygamberliğini kabul ettiklerini dilleriyle söyleyip, kalbiyle kabul ve tasdik etmeyen kimselere Münafık denir. Müslümanlar arasında yaşadıkları için, Müslümanlara en fazla fenalığı dokunanlar bunlardır. Ara bozmak, fesat çıkarmak için MÜSLÜMANIZ kelimesini kalkan olarak kullanırlar. Bu bakımdan münafıklar, kâfirlerden daha kötüdür. 4-) MÜŞRİK: Allah’a eş ve ortak koşmak şirktir. Bunu yapana da Müşrik denir. Tevhid akidesini hiçe sayarak, batıl inançlara saplanan ve Allah’a eş ve ortak koşan insanlara Müşrik denildiği gibi Kâfir de denilir.   İşte küfür, nifak ve şirkten kalbini temizlemiş, ruhunu arıtmış, sağlam ve sarsılmaz inanca sahip olmuş kimseler felaha kavuşacaklardır, Sizler imanlı olduğunuz için, oruç tuttunuz, namaz kıldınız, zekât verdiniz, Allah’ı zikrettiniz. Öyleyse ebedi kurtuluş ve saadete ermek sizin hakkınızdır.   Kim küfür ve isyandan temizlenir, imanın gereği olarak oruç tutar, namaz kılar ve zekât gibi ibadetlerle takvasını çoğaltır, bayram günü tekbir alarak bayram namazını kılarsa, o insan kurtuluşa erer. Kim kalbini marifetullah ile aydınlatırsa işte o zaman bütün azalarında huşu ve tevazu eseri ortaya çıkar. 2-) KALBİ ZİKRULLAH İLE TEMİZLEMEK: İslam âlimlerine göre tezkiyenin yani temizlenmenin ikinci manası kalbi Allah’ı zikirle temizlemektir. Allah aşkını ve Allah sevgisini kalbe ve gönüle yerleştirmek te kurtuluşa erme vesilesidir. Cenab-ı Hakk, bu konuda şöyle buyurmuştur: يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْراً كَثِيراً:   “Ey iman edenler! Allah’ı çok zikredin.” (AHZAB SURESİ – 41. AYET)   Peygamberimiz (SAV) de şöyle buyurur: “Zikrullahtan başka insanı azaptan kurtarıcı bir şey yoktur.”   Evet, aziz Müslümanlar! Kalbin hayatı zikrullah iledir. Allah’ı zikrederek kalbi gafletten uzak tutmak gerekir. Gönül ferahlığı zikrullah iledir. Allah’a yakınlık, Allah’ın rızası zikrullah iledir. Sevenler sevgililerini hiçbir zaman unutmazlar, dillerinden düşürmezler. Erenler, hep zikrullahla ermişlerdir. Buna göre her müminin mutlaka bütün günahlardan temizlenmeye çalışması, iç ve dış varlığını tamamen temizlemesi gerekir ki, felaha erişmiş ve kurtulmuş olabilsin. İç ve dış âlemin en muazzam ve en kuvvetli temizleyicisi oruç, özellikle Müslümanlara farz kılınan Ramazan orucudur. 3-) ORUÇ TUTARAK TEMİZLENENLER: Oruç tutmak müminin af ve mağfiretine, günahlarından temizlenmesine vesile olan bir ibadettir. Peygamberimiz (SAV) bir hadislerinde şöyle buyurur: “Oruçlu kullar, oruçlarını tutup bayrama çıktıklarında, Allah (CC) şöyle buyurur: Ey meleklerim! Her amel yapan ecrini ister, benim oruç tutan kullarım da bayrama çıkmışlar ve kazançlarını istemektedirler. Siz şahit olun, ben onları mağfiret ettim. Bir münadi onlara: Ey ümmet-i Muhammed! Yerlerinize dönün, sizin günahlarınız sevaba çevrildi derler. Yüce Allah buyurur ki: Ey kullarım! Benim için oruç tuttunuz ve iftar ettiniz. Aff-ü mağfiret olunduğunuz halde kalkınız.”   Peygamberimiz (SAV) diğer bir hadislerinde şöyle buyuruyor: “Allah, Kadir gecesine

kadar Ramazanın her saatinde 600.000 kişiyi cehennemden azad eder. Kadir gecesinde Ramazanın ilk saatinden beri azad edilenler kadar azad eder. Bayram gecesinde ise ilk geceden itibaren bütün azad edilenlerin toplamı kadar azad eder.”   Bir diğer hadis-i şerif te şöyledir: “Ramazan bayramı günü olunca, melekler yol kavşaklarında dururlar ve: Ey Müslümanlar, sabah oluyor, cömert olan, hayrı gösteren ve bol sevap veren Allah’a koşunuz. Muhakkak siz gece namazı (teravih) kılmakla emrolundunuz ve oruç tuttunuz. Böylece Rabbinize itaat ettiniz. Mükâfatınızı almaya koşunuz. Müminler bayram namazlarını kıldıklarında, bir münadi nida eder: Dikkat edin uyanık olun ve iyi bilin ki Rabbiniz sizleri mağfiret buyurdu. Evlerinize güle güle gidiniz. Bugün mükâfat günüdür.”   Aziz Müslümanlar! Hiç birinizi camiye gelmeniz için zorlayan olmadı. Allah’ın melekleri sizleri nida ederek uyandırdı. İmanınız sizi coşturdu. Kulluk görevinizi yaptınız ve Kerim olan Allah’tan mükâfatınızı almak üzere camilere koştunuz. Tekbirlerle, salâvatlarla uzaktan yakından Allah’a, O’nun sonsuz rahmet ve mağfiretine koştunuz.   Peygamberimiz (SAV) şöyle buyuruyor: “Her bayram gecesinde Şeytan feryad eder: Adamları ona: Sana ne oldu, seni öfkelendiren şey nedir? Senin bu bağırmandan biz çok müteessir oluyoruz derler. Şeytan: Bir şey yok. Ama Allah Ümmet-i Muhammed’i bu gece af ve mağfiret etti. Size düşen görev, bunları lezzet, şehvet ve içki ile meşgul etmenizdir. Ta ki, Allah onlara buğz edinceye kadar der.”   Mümin akıllıdır, karını zararını bilen insandır. O halde bayramlarda ve bayramdan sonraki günlerde kendisini şehvet ve şehvete ait hallerden korumalıdır. Şeytan ve avenelerinin tuzağına düşmemelidir. Ramazanda kazandıklarını bayramda ve bayramdan sonra kaybetmemelidir. Günahlardan tamamen sıyrılıp, ibadetlere devam etmelidir. Peygamberimiz (SAV) şöyle buyuruyor: “Bayram günü sadaka vermeye, hayırlı işler yapmaya koşunuz, namazı kılıp, zekâtı veriniz. Tesbih ve tehlil ile meşgul olunuz. Zira bugün öyle bir gündür ki, Allah günahlarınızı affeder, dualarınızı kabul buyurur ve size rahmet nazarıyla bakar.” 4-) ANA-BABA DUASI ALMAK: Ana-babaya itaat ve ihsanda bulunmak, her türlü hizmetlerine koşmak, ihtiyaçlarını karşılamak ve neticede hayır dualarını kazanmak da tezekki yani temizliktir. Dünya ve ahiret saadetine ve kurtuluşa nail olmaya bir vesiledir. Peygamberimiz (SAV) şöyle buyuruyor: عن أبىهريرة عن النبى(صعلم)قال:رغم أنفه ثم رغم أنفه ثم رغمأنفه.قالوا:من؟ قال:من أدرك والديه عنده الكبرأوأحدهمافدخل النار.   “Yazıklar olsun o kimseye, yazıklar olsun o kimseye, yazıklar olsun o kimseye.” Ashab-ı Kiram: “Ya Rasülallah, kimdir o?” dediler. Peygamberimiz (SAV): “O kimsedir ki, yanında ana-babasına veya onlardan biri ihtiyarlık erişmiş te onların hizmetinde bulunmadığı için cehenneme

girmiştir.” buyurdular.   Hadiste tekrarlanan BURNU YERDE SÜRTÜLSÜN ifadesinde nefret vardır. Tekrarlanmasının sebebi kişiyi cehennemden sakındırmaktır. Yaşlılık zamanında ana-babanın yardıma ve bakıma olan ihtiyacı, dinç halde iken olan ihtiyacından fazladır ve önemlidir. Bu durumda ana-babasına hizmet etmeyen, onlara iyilik ve ihsanda bulunmayan kimse, onların rıza ve hayırlı kazanamayacağı için cehennemlik olmaya hak kazanır. Aksine ana-babasına hizmet eden, ihtiyaçlarını gideren, bu sebeple de rızalarını ve hayır dualarını kazanmış ve cennete girmeyi hak etmiş olurlar. Cenneti kazandıracak bir fırsatı kaçıran kimseye elbette yazıklar olsun denilir.   Peygamberimiz (SAV) başka bir hadislerinde de şöyle buyuruyor:
لايجزىولد
والده إلآأن
يجده
مملوكافيشتريه
فيعتقه.   “Çocuk, hiçbir iyilikle babasının hakkını ödeyemez, ancak onu köle olarak bulur da satın alarak hürriyetine kavuşturursa, ancak o zaman babasının hakkını öder.”   Ana-babayı köle olarak bulmak bu asırda mümkün olmadığına göre onların haklarının hiç bir suretle ödenemeyeceği sonucu çıkar.   ANA: Evladım yetişip büyüsün diye gençliğini, sıhhatini, güç ve kudretini, tek kelimeyle hayatını feda etmiş, tükenmiş, bitmiş. Ömrü boyunca evladı için gözyaşı dökmüş, bin bir zorlukla, anlatılamaz zahmetler içinde onu dokuz ay karnında taşımış, ölümle yüz yüze gelerek canı pahasına evladını dünyaya getirmiş. Ona kanından kan, canından can katmış, yıllarca yılmadan, bıkmadan ve tiksinmeden kirli çamaşırlarını ve pisliğini temizlemiştir. Geceleri uykusunu, gündüzleri istirahatını terk etmiş.   BABA: O muhterem, saygıdeğer varlık, mübarek adam… Onun hakkı ödenir mi? Kalbi çarpmayan evlat, elbette ki cehennem ateşiyle kendine gelip bir gün eyvah diyecektir. Burada ufak bir mumun ateşine dayanamayan evlat, cehennemin kükremiş alevlerine nasıl dayanacaktır?   Allah’ın emirlerini dinlemeyen, Peygamber (SAV)’in öğütlerine kulak vermeyen, öğüt ve nasihat nedir tanımayan evlat, elbette ki cehennem ateşiyle uslanacak, terbiye edilecektir. Orada uslanması kendisine hiçbir saadet getirmeyecektir. Gözyaşları içerisinde, feryat ederek zor bir azap çekecektir. Peygamberimiz (SAV): “Cennet, anaların ayakları altındadır.” buyurur. Cenneti kazanmak, nimetlere kavuşmak için, ana-babanın rızasını kazanmak, hayır dualarını almak şarttır. 5-) ZULMÜ TERK ETMEK: İslam dininin haram kıldığı şeylerden birisi de zulüm ve haksızlıktır. Zulüm her türlü fenalığı bünyesinde barındırmakla dünya ve ahiret için hakikaten siyah ve uçurumlu bir tehlikedir. Zulmeden, mazlumun hakkına tecavüz eden insanların cezası ateştir. Bunun içindir ki Allah, Kur’an’da şöyle buyuruyor:
وَلاَ
تَرْكَنُواْ
إِلَى
الَّذِينَ
ظَلَمُواْفَ&#15

78;َمَسَّكُمُ
النَّارُ
وَمَا لَكُم
مِّن دُونِ
اللّهِ مِنْ
أَوْلِيَاء
ثُمَّ لاَ
تُنصَرُونَ:
     “Haksızlık yapanlara meyletmeyin, yoksa ateş size de dokunur.” (HUD SURESİ – 113. AYET)   Zalimlere sevgi beslemeyin, zulümlerini alkışlamayın, onlara destek sağlamayın. Yağcılık, yalakalık yapmayın. Aksi halde zalimleri yakacak olan ateş, size de dokunur. Sizler de yanarsınız. Zalimler, ahiret azabını gördüklerinde, dünyanın bütün servetleri ellerinde olsa bu azaptan kurtulmak için hepsini vermeye razı olurlar. Fakat işe yaramaz.   Peygamberimiz (SAV) şöyle buyurur: “Zulümden kaçınınız. Çünkü zulüm, başkalarına haksızlık etmek, kıyamet günü sahibini çepeçevre karanlıklar halinde kuşatacaktır. Cimrilikten sakınınız. Çünkü cimrilik, sizden önceki milletleri mahvetmiş, onları birbirlerinin kanlarını helal görmeye kadar sürüklemiştir.”   Zulmün sahibini çepeçevre karanlıklar halinde kuşatması, şu anlama gelir: Kıyamet günü gerçek müminlerin önlerinde, arkalarında ve ellerinde etrafa ışık saçan birer nur meşalesi olduğu halde, zalimler bu nurdan mahrum kalacaklardır.   Bir hadis-i kutside Allah şöyle buyurur: “Ey kullarım! Zulmü kendime haram kıldığım gibi onu sizin aranızda da haram kıldım, sakın birbirinize zulüm etmeyiniz.”   Peygamberimiz (SAV) şöyle buyurur: “Zulüm yani haksızlık yapmayın. Zulüm ve haksızlık yapacak olursanız, dua edersiniz, kabul olmaz, yağmur istersiniz, yağmur yağmaz, yardım istersiniz, fakat yardım olunmazsınız.”   İşte zulüm ve haksızlıktan tezekki eden, temizlene kimseler de felaha ve ebedi kurtuluşa, sonsuz saadete ve cennete kavuşacaklardır. 6-) DİLİNİ MUHAFAZA EDENLER: Tezekki eden, temizlenenler, dilini gıybetten, yalandan, koğuculuktan ve çirkin sözlerden muhafaza edenler de ebedi kurtuluşa, felaha ve ebedi saadete kavuşmuş olur. Mümin buna çok dikkat edecek, lisanıyla haram olan hiçbir şey konuşmayacak, lisanını güzel sözlerle, tesbih ve zikirde kullanacaktır ki, temizlenmiş olsun…   GIYBET: Bir kişinin ayıp ve kusurlarını o yokken arkasından söylemek demektir. Gıybet, gerçekten çok kötü bir şeydir. Peygamberimiz (SAV) bir hadislerinde şöyle buyuruyor:
ألغيبة ذكرك
أخاك
بمايكره.   &n
bsp;   &n
bsp;
     “Gıybet, kardeşini kerih göreceği, hoşlanmayacağı bir şeyle yâd etmendir, onu arkasından çekiştirmendir.”   Müslüman, Allah’tan korkar, haramdan sakınır. Dolayısıyla, dilini yalan, gıybet, koğuculuk, iftira ve her türlü haramdan ve kötü söz söylemekten korumalıdır. 7-) SABIR: Tezekki kelimesiyle anlatılmak istenen manalardan bir de sabırdır. Sabır kelimesi kelime anlamı itibarıyla dayanmak,

tutmak, sebat etmek, göğüs germek gibi anlamlara gelir. Din ve ahlak bakımından sabır, hoşa gitmeyen hadislere karşısında dünya ve ahiret faydalarını düşünerek, insani dengeyi bozmamak için kalplerde beliren bir sükûn ve dayanma kuvvetidir ki, hariçte af, hilm, tevazu, iffet, kanaat, şefkat, merhamet, nezaket, müsamaha, hıncı yenme gibi ahlaki tezahüratla görünür. Bir başka ifadeyle sabır, insanların kendilerine karşı yapılan kötü hareketle karşısında nefsini tutması demektir. Sabır, şeref ve haysiyetin, namus ve istiklalin muhafazasında en büyük engelleri yıkar. Sabırlı olan kişi her zaman ve her yerde muzaffer olur. Sabrın mükâfatı da boldur. Allah Kur’an’da şöyle buyurur:
إِنَّمَا
يُوَفَّى
الصَّابِرُونَ أَجْرَهُم
بِغَيْرِ
حِسَابٍ:
“Ancak sabredenlere ecirleri hesapsız olarak ödenecektir.”
(ZÜMER SURESİ – 10. AYET) 8-) KALBİ TEMİZLEMEK: Kalbini riyadan, kibir ve gururdan, buğz ve adavetten, kin ve intikam duygularından, nifaktan temizlemek tezkiyedir. Kalpte birçok kötü sıfatlar vardır. Kalbi düştüğü kötü hallerden arıtmanın yolu da uzundur. Kalbin derdine derman bulmak ta zordur. Halk dünyanın kötü işleriyle meşgul olmakta ve kalbin tedavi yollarını aramayı aklına getirmemektedir. Bu kalp hastalıkları, birçok âlim, abid ve muttaki kimselerde bile görülmüştür. Bunların birkaç tanesini ele alalım: HASET: Bir kimsenin elindeki nimetin yok olmasını istemektir. Haset eden kişi, başkasının nimetinin, servetinin, sıhhatinin yok olmasını ister. Bunu yapmakla bütün amellerini mahveder de haberi olmaz. Haset, cehaletle tamahkârlığın birleşmesinden, kaynaşmasından doğar. Akraba ve arkadaş arasında çok olur. Haset, kötü ahlakın en zararlısıdır ve kesinlikle haramdır. Peygamberimiz (SAV) şöyle buyuruyor: “Hasetten sakının. Zira haset, ateşin odunu yediği gibi iyi amelleri yer, yok eder.” RİYA: İbadetleri, hayırlı amelleri ve bazı davranışları, insanların kalbinde yer tutmak, onlara kendisini sevdirmek, iyi insan dedirtmek anlamında kullanılır. Olduğu gibi görünmemek, yaptığını Allah için değil de gösteriş için yapmak riyadır. Gösteriş anlamına gelen bir nevi gizli şirktir. İnsan gösteriş için bir iş yapmaya kalktığı takdirde ya gizli şirke veya açık şirke kapılmış olur. Gösteriş halkın kalbinde yer tutmak için yapılan bir iştir. KİBİR (UCUB-GURUR): Kibir, kendini başkalarından üstün görmek, büyüklenmek, kendini beğenmek, böbürlenmek, gururlanmak manalarına gelir. Bu hastalığa yakalanan insan kendini aziz bilir. Başkalarını hakir ve zelil görür. Bu halde doğacak netice ise, benlik ve gururdur. Şeytanı helak eden şey de benlik değil miydi? “Ben Âdem’den hayırlıyım, beni ateşten yarattın, onu da topraktan.” dememiş miydi? Bir insanın kendini beğenmesinin birçok emaresi olur. Meclislerde başköşeye oturmak, Allah’ın kullarına karşı üstünlük taslamak, konuşmalarında daime sözünü dinletmek arzusunu taşımak kendini beğenmenin ve kibrin meyvesidir.   Peygamberimiz (SAV) bir hadislerinde şöyle buyurur: “Allah’ım! Kibrin getireceği neşe ve sevinçten sana sığınırım.” Bir başka hadislerinde de: “Kalbinde zerre kadar kibir bulunan kimse cennete giremeyecektir.” buyurmuşlardır.   O halde bayramdan bayrama dağıtılan ilahi lütuf ve mağfiretten istifade etmek istiyorsan, kalbini haset, riya, kibir ve gururdan temizle. Kalp temizliği çok önemlidir. Çünkü Allah,

kullarının kalbine bakar. Yaptığın ve yapacağın her ibadeti ihlâsla ve yalnız Allah’ın rızasını kazanmak yap. Mümine ihlâs yakışır. Müslüman’ı Allah’ına, O’nun ebedi nimetlerine, ahiret saadetine, Cennete, ancak ve ancak ihlâslı amel ve ibadetler kavuşturur. 9-) NEFSİN ARZULARINA UYMAMAK: Temizlikten bir maksat ta nefsin kötü istek ve arzularına boyun eğmemektir. Nefs-i Emmare, insan tabiatının dünya lezzetlerine meyletmesi, şiddetle akması ve istemesidir. Nefis, insanda bütün hayvani arzuların ve isteklerin hemen tatbikini isteyen, fenalıklara ve kötülüklere taşmasını emreder. Nefis insana benliği, şeref, şöhret, hırs, kin, kibir ve haset duygularını verir. Kişiyi asıl benliğinden, öz cevherinden uzaklaştırır.   LOKMAN HEKİM oğluna şöyle der: “Ey oğlum! Seni ilk sakındıracak olduğum şey nefsindir. Çünkü her nefsin bir hevası ve şehevi isteği vardır. Eğer şehevi isteğini verirsen azar ve ondan başkasını talep eder. Çünkü çakmak taşında ateş gizli olduğu gibi şehevi istekler de kalpte gizli kalır.”   Nefsin bir isteğine uyarsan, o seni çirkin ve haram olan şeylere götürür ki her birinden ayrı ayrı sorumlu olursun. İyi bil ki nefsin arzularına uyduğun zaman, doğru yolu bulamaz, hakikate ulaşamazsın. Eğer bütün iyi amelleri yerine getirmek ve Allah’ın rahmetinden umduğuna nail olmak istersen, sana günah işletecek nefsin isteklerine muhalefet et. Nefsin arzu ve isteklerini yapma. İyi amellerde bulunmak ve Allah’ın rahmetinden ümitli olmak nefsin kötü arzularını köreltir. Oruç tutmak, Salih ameller işlemek, sadaka vermek nefsi kahreder. Cihadın en büyüğü, nefisle yapılan mücadeledir. 10-) BİRLİK, BERABERLİK, KARDEŞLİK VE BARIŞ: Bayramlarda ele alınması gereken konuların en başında gelenlerin biri de birliğin, beraberliğin ve kardeşliğin sağlanmasıdır. Dinimiz, Müslümanlar arasındaki kardeşliğin, birlik ve beraberliğin sağlanması üzerinde ısrarla durur ve her Müslüman’ın bu konuda gayret göstermesini ister. Çünkü Allah, Kur’an-ı Kerim’de şöyle buyuruyor: إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ:   “Gerçekten bütün müminler ancak kardeştirler. Öyleyse kardeşlerinizin arasını düzeltiniz.” (HUCURAT SURESİ – 10. AYET)   Peygamberimiz (SAV) de İslam’ın intişarından itibaren kardeşliğin, birlik ve beraberliğin tesisine çalışmış, bütün müminlerin bir tarağın dişleri gibi eşit olduklarını beyan etmişlerdir. İbadetlerimizin hikmetleri arasında da bu gaye açıkça görülmektedir. Camilerde kılınan namazlar, müminlerin birbirleriyle tanışıp kaynaşmalarını, Oruç; fakirin düşünülmesini, Zekât; muhtaçların yardımına koşulmasını, böylece Müslüman toplumlarında birliğin teminini sağlayan faktörler olarak inkârı kabil olmayan önemi haizdir. Hac ise dünya Müslümanlarını bir araya getirip, uzak diyarlarda onların hiç olmazsa senede bir defa bir araya gelmelerini sağlayan büyük bir İslam kongresidir.

Görülüyor ki; Müslümanlık, birliğin sağlanması ve Müslümanlar arasında ayrılık bulunmamasını öngörmektedir. Kendi aralarında birlik ve kardeşlik bağlarını kuvvetlendirmeyenlerin yaşadıkları toplumda huzur, refah, hak ve adalet görülebilir mi?   Peygamberimiz (SAV) şöyle buyurmaktadır: لاَ تَبَاغَضُوا وَلاَ تَحَاسَدُوا وَلاَ تَدَابَرُوا وَكُونُوا عِبَادَ اللَّهِ إخْوَانًاوَلاَ يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أنْ يَهْجُرَ أخَاهُ فَوْقَ ثَلاَثِةِ اَيَّامٍ   “Birbirinize kin tutmayınız, birbirinizle hasetleşmeyiniz, birbirinizden arka dönüp uzaklaşmayınız. (dargın durmayınız.) Ey Allah’ın kulları! Birbirlerinizle kardeşler olunuz. Bir Müslüman’ın din kardeşini üç günden fazla terk etmesi (küs durması) helal olmaz.”   Barışalım, kaynaşalım, bayramı fırsat bilip, dargın olanların arasını bulalım, onları barıştıralım. Müminlerin barışması, bir araya gelip kaynaşması, kucaklaşması, birliğin, beraberliğin ve kardeşliğin tesisinde çok önemlidir. Ayrıca manevi yönden çok sevaba nail olur. Peygamberimiz (SAV) bir hadislerinde şöyle buyuruyor: من لقي أخاهفصافحه لطفاومودة لم يتفرقاحتىيغفرلهما.   “Bir kimse din kardeşiyle mülaki olduğunda (buluşup kavuştuklarında, birbirleriyle karşılaştıklarında) onunla latif bir muamele ile (hoş muamele ile) müsafaha ederse (elini sıkarsa) mağfiret olunmadan birbirlerinden ayrılmazlar.”   Yani iki Müslüman birbirlerini sevgi ve saygı dolu duygularla karşılar, birbirlerinin elini sıkar, hal ve hatırını sorar, onun din kardeşi olduğunu hareketleriyle belli ediyorsa, Allah (CC), o iki kişi yerlerinden ayrılmadan günahlarını bağışlar. 11-) YETİM VE YOKSULLARA YARDIM: Kâinatın işleyişine, canlılar hatta cansızlar âlemine dikkatle bakan göz, kâinatta büyük bir yardımlaşmanın cereyan ettiğini hayretle görür. Bir tohum kendi varlığının çürümesi pahasına neslinin devamına hizmet eder. Güneş, su, toprak, bitkilerin filizlenip yeşermesine hizmet eder. Canlısı, cansızı ve bitkisiyle topyekûn kâinat, adeta insana yardım için çalışır.   Hal böyle olunca, insanların da birbirlerine yardım etmeleri gerekir. Yaşlı ve düşkün ihtiyarlara, sakatlara, aç ve çıplak kalan

çaresizlere, savaş ve felaket sonrası kimsesiz kalan yetimlere, öksüzlere yardım elini uzatmak Müslüman’ın görevidir.   Peygamberimiz (SAV) şöyle buyuruyor: “Müminler, birbirini sevmek ve birbirine şefkat göstermek hususunda bir vücudun azaları gibidirler. Vücudun herhangi bir azası acı duyarsa diğerleri de uykusuzluk ve ateş yükselmesiyle onun acısını paylaşırlar.”   Yardımlaşma ve dayanışma maddi sahada olduğu gibi, bilgi ve bedeni kuvvetle, öğütle, iyi niyet ve dua ile de olur. Bu sebeple İslam yardım sahasını çok geniş tutmuş, helal kazançtan fukaraya ve yetime bolca yardım etmeyi, iyiliği emretmeyi ve kötülükten sakındırmayı, faydalı iş yapmayı, karşılık beklemeden iyilikte bulunmayı, merhametli olmayı emretmiş; cimriliği, böbürlenmeyi, yetimi, fakiri azarlamayı ve yetimin malını yemeyi haram kılmıştır. İslam, fakire, düşküne, kimsesize yardım etmeyi bir inanç sistemi halinde fertlerin gönüllerine yerleştirerek, Müslüman olmanın şartlarından saymıştır.   Cenab-ı Allah, Kur’an-ı Kerim’de şöyle buyuruyor:
وَيُطْعِمُونَ الطَّعَامَ
عَلَى
حُبِّهِ
مِسْكِيناًوَيَتِيماً
وَأَسِيراً:
إِنَّمَا
نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ
اللَّهِ لَا
نُرِيدُ
مِنكُمْ
جَزَاء وَلَا
شُكُوراً:   “Onlar, içleri çektiği (iştahları) halde, yiyeceği yoksula, öksüze ve esire yedirdiler. Biz, sizi ancak Allah’ın rızası için doyuruyoruz. Bir karşılık ve teşekkür beklemiyoruz dediler.” (İNSAN SURESİ – 8/9. AYETLER)   Bu ayetlerin nazil oluş sebebi şu olaydır: Hz Ali (RA)’ın oğulları Hasan ve Hüseyin hasta olmuşlardı. Peygamberimiz (SAV) ashabıyla beraber torunlarını ziyarete geldi. Eve geldiklerinde Ashap, Hz Ali’ye hitaben: “Ey Hasan’ın babası! Çocuklarınız için nezir (adak) yapsanız ya!” dediler. Bunun üzerine Hz Ali, Hz Fatıma ve cariyeleri, hep birden adak yaptılar ve şöyle dediler: “Eğer Allah, bu yavrulara şifa verirse, üçer gün oruç tutacağız.” Her üçü de adak yaptıkları oruçlarını tutmaya başladılar. Evlerinde hiçbir yiyecek yoktu. Hz Ali, bir kimseden 8–9 kg kadar ödünç arpa aldı. Hz Fatıma bu arpadan ev halkının sayısına göre beş çörek yaptı. İftar yapmak üzere çöreklerini önlerine koyduklarında bir FAKİR geldi, kapıya dikildi ve: “Ey Muhammed (SAV)’in ehl-i beyti! Müslüman fakirlerden bir fakirim, bana yiyecek veriniz. Allah da sizi cennet yiyecekleriyle doyursun.” dedi. Hz Ali (RA)’ın ev halkı, gelen fakiri, nefislerine tercih ederek, çörekleri ona verdiler. O gece sudan başka yiyecek olmadığı için o geceyi aç olarak geçirdiler. İkinci gün tekrar oruca niyet edip akşama kadar

aç olarak oruç tuttular. Arpanın üçte birlik kısmıyla tekrar çörek yaptılar. Yiyeceklerini önlerine koyunca bu defa bir YETİM gelip yiyeceklerini istedi. Onlar da yine birinci günde olduğu gibi o gün de yiyeceklerini o yetime verdiler. Kendileri aç olarak sabahladılar. Yine akşama kadar oruç tuttular. Arpanın geri kalan kısmıyla yine çörek yaptılar. İftar zamanı yemek üzerelerken bu defa da bir ESİR geldi ve yiyeceklerini istedi. Onlar da önceki günlerde olduğu gibi yiyeceklerini yine verdiler ve aç olarak sabahladılar. Sabah olunca çocukları alarak Peygamberimiz (SAV)’e gittiler. Eve girdiklerinde Peygamberimiz (SAV) onlar kurumuş ekin sapları gibi, ellerinin ve diğer azalarının titrediğini görünce çok üzüldü ve: “Beni müteessir eden sizde gördüğüm bu şey nedir?” diye sordu. Yerinden kalktı, onlarla beraber Hz Ali’nin evine geldiler. İçeri girip te Hz Fatıma (RA)’ı, karnı arkasına yapışmış ve gözlerinin çukurlarının içine girmiş olduğunu görünce bu önceki gördüklerinden daha fazla O’na dokundu. Bundan daha çok üzüldü. Bunun üzerine Cebrail (AS) geldi ve: “Al bunu Ya Muhammed (SAV), Allah, seni ve ehl-i beytini tebrik ediyor.” dedi ve bu ayetleri O’na okudu. Peygamber (SAV) de bu ayetleri ehl-i beytine okudu. Bundan çok memnun oldular. Yaptıkları infak ve ettikleri sabrın karşılığını gördüler.   Akıllı ve olgun mümin bu olaylardan ibret almalıdır. Düşkün ve ihtiyar olanlara, öksüz ve yetimlere, kimsesiz ve yardıma muhtaç olanlara yardım etmelidir. Bayramın sevincini onlara da yaşatmalıdır. Dolayısıyla, onların hayır dualarını, en önemlisi de Allah’ın rızasını kazanmalıdır.   Enes b. Malik (RA) anlatıyor: Rasülullah (SAV), bayram namazına çıkmıştı. Yolda çocukların oynadıklarını, içlerinden birinin ağladığını ve eski elbiseli olduğunu gördü. Çocuğa: “Neden ağlıyorsun, niye oynamıyorsun?” buyurdu. Kendisini tanımayan çocuk: “Babam falan savaşta öldü, annem başka biriyle evlendi. Malımızı yediler ve kocası beni evden çıkardı. Yiyeceğim içeceğim yoktur. Bu çocukları sevinçli ve oynar vaziyette görünce babamın olmayışını hatırladım, üzüldüm ve bunun için ağlıyorum” dedi. Peygamberimiz (SAV), çocuğun elinden tuttu ve Ona: “Ben baban olsam, Hz Aişe annen, Hz Ali amcan, Hasan ve Hüseyin kardeşlerin, Hz Fatıma kız kardeşin olsa razı olur musun?” buyurunca, çocuk elinden tutanın halini hatırını soranın Peygamberimiz (SAV) olduğunu anladı ve: “Niçin razı olmayayım Ya Rasülallah” dedi.   Peygamberimiz (SAV), çocuğu elinden tuttu ve evine götürdü. Ona güzel kokular sürdü, yedirdi içirdi. Çocuk sevinçle evden çıktı ve arkadaşlarının yanına gitti. Arkadaşları bu değişikliğin sebebini sorduklarında onarla anlattı ve çocuklar ona imrendiler. Peygamberimiz (SAV)’in vefatından sonra o çocuk ağlamaya ve başına topraklar saçmaya başladı ve: “Şimdi garip ve yetim oldum.” dedi. Bunun üzerine onu Hz Ebubekir (RA) yanına aldı.   Özet olarak; insanın kendini temizlemesi, sağlam bir inanca sahip olmakla, içinden şirk ve nifak duygularını çıkarıp atmakla, bunun yanında kalbini zikrullahla temizlemekle, Allah korkusunu kalbine yerleştirmekle, Allah’ı tesbih etmekle, sevgili Peygamberimiz (SAV)’e sevgi ve muhabbet besleyip, salâvat-ı şerifeler okumakla, oruç tutmak, namaz kılmak, hayır ve hasenat gibi Salih amelleri işlemek suretiyle nefsine hâkim olmak, onu dizginlemek ve terbiye etmekle, ana-babaya itaat ederek ve iyilikte bulunarak rızalarını kazanmak, diğer insanlara ve din kardeşlerine karşı iyi davranmakla ve iyilik yapmakla, haksızlık ve adaletsizlikten uzak durmakla zulüm ve işkenceyi terk etmekle, bela ve musibetlerin her çeşidine sabretmekle

tezekki edip temizlenenlere Allah bu ayet-i kerimesi ile müjde veriyor. Dünya ve ahirette saadete, huzura, felah ve necata, ebedi kurtuluşa nail olacağımızı haber veriyor. Müslüman kalbini, bedenini ve ruhunu temizlemelidir. Bu nurlu yoldan, saadet ve selamet yolundan, cennete götüren yoldan asla ayrılmamalıdır. KAYNAK : MÜ’MİNLERE VAAZ VE İRŞAD   MEHMET ALTUNKAYA

islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler